

HIRADAT

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII., Gyulai Pál-utca 14.
Telefon: 146-246, 146-243

HÉTFŐI POLITIKAI LAP Főszerkesztő: BORNEMISZA GÁBOR

IX. ÉVFOLYAM 38. SZÁM.
Budapest, 1944 szeptember 18.

Négyórás légiriadó volt vasárnap Budapesten

Magyar és német csapatok Tordától délre és nyugatra támadásba lendültek

243 páncélost veszített a Szovjet három nap alatt
Mit határoztak Quebecben?

Az MTI jelenti:

Szeptember 17-én a délelőtti órákban erős ellenséges kötelékek részekben széles kiterjedésben a déli határon és zömmel a Duna-Tisza közén előrehatolva Budapest és környéke ellen intéztek tartós támadást. A lakosságnak veszteségei voltak. Anyagi károk keletkeztek. Egyes vidéki helységekből is szórványos bombázásokat jelentettek. A légvédelmi tüzérség tíz ellenséges gép lelövését jelentette.

Hivatalos jelentés a szeptember 16-iki bepusztulásról

A Magyar Távírási Iroda jelenti:

Szeptember 16-án délelőtti órákban a Dunántúl, délután pedig a Tiszántúl légtérben volt ellenséges felderítő-tevékenység. Kisebbségi ellenséges kötelékek Kolozsvár városát támadták. Személyi és csekély anyagi károk keletkeztek. A kora esti órákban északkelet felől több mint 100 ellenséges gép repült be az ország tiszántúli légterébe. A bevetett légvédelmi vadászpilóták, valamint légvédelmi tüzérség a támadókat szótiszorta. Több helyen légi harcokra került sor. A hatóságok elvárásai szerint csak az ország egyes vidéki városaiiban keletkeztek kisebb személyi és anyagi károk.

Déva és Karánsebes között a német repülőgépek megbénították a forgalmat

Berlin, szeptember 17.

Mint az Interinf. légügyi tudósítója jelenti, erős német harcok és csatárepülő-kötelékek szeptember 16-án, valamint szeptember 17-re virradó éjjel eredményesen működtek Dél-Erdély nyugati részében a vasúti célpontok és a Szovjet utánpótlási forgalma ellen. Ismételt támadásokban bombákkal és fedélzeti fegyverekkel hatatosan támadtak szállítóvonatokat, pályaudvarokat és támaszpontokat. A déva-karánsebesi fontos utánpótlási szakaszon a seneket több helyen szétrombolták és a forgalmat megbénították. A támadási téség más helyein igen sok motoros járművet, továbbá mozdonyt

és páncélost semmisítettek meg.

A német csatárepülőgépek mind napról, mind éjszaka elsősorban a balti harcok térségében fejtették ki tevékenységüket, ahol Mitau, Bauske és Walk vidékén bombákkal és fedélzeti fegyverekkel szovjet csapatok kénytelenül állásait és az utánpótlási oszlopait támadták. Az ellenség súlyos veszteségeket szenvedett emberben és anyagban.

A német csatárepülőgépeknek egy másik erős köteléke a Krosznótól délnyugatra és Varsótól északra felelő térségben bombázta a helységeket és a forgalmat.

A keleti arcvonalon légi harcokban

A londoni rádió szerint a németek korrekciót viseltek Belgiumban

Amszterdam, szept. 17. (NTI) Alondoni rádió vázolta Belgiumnak a német megszállás ideje alatti viszonyait és többek között megállapította, hogy a németek mindent megtektek Belgiumban az élet zavartalan folytatása érdekében. A belga nép. éllelemmel rendelkezett. Semmiféle járvány nem fordult elő. Belgium minden lakosának volt ruhája és cipője a posta és a közlekedés rendszeresen működött. A németek korrekciót viseltek. (MTI)

és a légi erők légvédelmi tüzérségének tüzeiben összesen 77 ellenséges repülőgép pusztult el. A német vadászkötelékek négy repülőgépet veszítettek, míg a német csata- és harcúrepülőgépek, bár erős ellenséges vadászelhárítással és légvédelmmel kellett dacolniuk. — veszteség nélkül tértek vissza támaszpontjaikra.

A keleti arcvonal északi szakaszán a három napja dúló nagy elhárító csatában a német csapatok szeptember 14-e és 16-a között 234 szovjet páncélost pusztítottak el.

Török aggodalmak a Balkán bosevizálása miatt

Bázel, szeptember 17. — A Nemzetközi Sajtó T. udósító jelenti: A szovjetcsapatok megjelenése az Egeit-enger közelében, a török határon és Görögországban, a török közvéleményben félreérthetetlen aggodalmakat váltott ki — írja a Basler Nationalzeitung istambuli tudósítója. Török mértékadó körökben főleg az új bolgár vezető emberek politikai irányát találgatják, akikről tudvalevő, hogy radikális pánszlávok és szoros együttműködésre törekednek az jugoszlávokkal és a Szovjetunióval. Az ilyen nagvszláv föderáció szovjet befolyás alatt azonban meghiusítaná azokat a terveket, amelyeket Törökországban táplálnak. Délkelet-Európa újjárendezésével kapcsolatban és amelyek arra irányulnak, hogy az összes balkáni népek államtömbbe tömörüljenek

az idegen befolyások kizárásával. Bulgária belpolitikai alakulása is kétségtelenül nagy érdeklődést keltett Törökországban. Aggodalmakat váltott ki az a körülmény, hogy a szovjet hadsereg előnyomulásával a kommunista elemek egyre jobban magukhoz ragadják a politikai vezetést. Mivel az egész jelenlegi bolgár kormány gazdasági beállítású, Törökországban azt tartják, hogy a bolgár uralkodóház napjai meg vannak számlálva. Semmit sem tudnak arról, hogy hol van a fiatal Simeon király és az anyakirályné. Azokat a híreszteléseket, hogy Törökországon át Szíriába menekültek, nem erősítették meg. Teljes homály fedi a bolgár fegyverszüneti tárgyalásokat is és csak annyi bizonyos, hogy a Kairóban kezdett ilyen tárgyalásokat végleg megszüntették.

Marselle kikötője rettenetes pusztulást szenvedett

Bern, szeptember 17. (Német Távírási Iroda) Egy svájci szemtanú jelenti Marselleből, hogy a város kikötője rettenetes pusztulást szenvedett. A mendencéből, a dokkókból és a raktárházakból csak romhalmaz maradt.

Azt hiszik, hogy a kikötő háromötöd részét olyan tökéletesen elpusztították, hogy többé nem lehet helyrehozni. A kikötő többi részének a rendbehhozásához is legalább három hónapi munkára lenne szükség. (MTI)

A kínai-burmai határon az ellenség 68.000 embert veszített

Tokio, szeptember 17. (Német Távírási Iroda) A kínai-burmai határvidék délnyugati részéről jelentik: A japánok teljesen megsommisították a Nukiang-szakaszon nemre-

giben felállított ellenséges 38. hadosztályt. Az ellenség vesztesége az eddigi harcokban a lunglingi szakaszon 35.000, a Tenghüé-szakaszon 18.000 és Lamo szakaszán 15.000 ember.

Eredményes német repülő-támadások Tordától délre

Helsinki, szeptember 17

Erős német csatárepülő-kötelékek szeptember 16-án mindenekelőtt a keleti arcvonal középső szakaszán és a balti térségben a szovjet páncélos gyülekezések, járműoszlopok és csapatzállások ellen intéztek eredményes támadásokkal támogatták a német hadosztályok vállalkozásait.

A Tordától délre fekvő harcok térségben német harcúrepülőgépek szombaton eredményes támadásokat intéztek ellenséges utánpótlási oszlopok ellen.

A harcok és csatárepülő-támadások

biztosítására harcúrepülőgépekkel meg nem teljes jelenté-

sek szerint 43 szovjet repülőgépet lőttek le.

Tovább tombol a csata a bresti erődért

Tovább tombol a csata a bresti erődért. A német védők lépésről-lépésre ha colva vonulnak vissza. Minden utcakeresztesés, minden tér ellenállási fészket jelent, amelyből oldalba, illetve hátbatámadják az ellenséget. Sok ellenséges harcúrepülőgép tenné tett páncélos hever a romok között. A város nyugati és keleti részén folynak a legsúlyosabb harcok, ahol az ellenség még mindig nem tudott betörést elérni. Többek között a tengeralattjárókikötőkért is elkezdődött harcok folynak. A tüzek

hatalmas méreteket öltöttek. (MTI) A nyugati harcok súlypontja jelenleg az aachen-luxemburgi vonalon van, ahol a 3. amerikai hadsereg széles arcvonalon rohmozza a német nyugati erődvonalat. Egy német katonai szóvivő szombaton megcáfolta azt a külföldi felogást, hogy a nyugati német erődvonal megmaradt 1939-40. évi állapotában és az angolok számára csupán az akkori Westwall kell áttörniük, hogy a német ellenállást szétverjék. Az akkori gyerekek figyelembevételével épített

Westwall mindenesetr elvesztette értelmét — mondotta a berlini szóvivő. — Az egyes fegyvernemek harcúerejének fokozódásával és a légi erők mai arányú harcúerejével a mostani háború előtt épített összes ilyen védővonalak, mint a Maginot-vonal is, elvesztették értelmüket. Ehelyett ma mélyen tagozott, megerősített övezetekben harcolnak és a német határon is ez a helyzet. A jelenlegi harcok Aachen és Luxemburg között csupán a megerősített övezet előterében folynak.

A m. kir. postavezérgazgatóság közli, hogy a postacsomagfelvétel

foló évi szeptember hó 18. és 19-én (hétfőn és kedden) az egész ország területén szünetel. Kivételként képeznek a katonai és polgári hatóságok és a Magyar Nemzeti Bank hivatalos csomagjai, a hadiüzemek igen fontos ügyben váltott csomagjai, amelyeknél a küldés szükségességét a hadiüzemi parancsnokságok hivatalos bélyegzője igazolja, végül a gyógyszer és élelmiszer tartalmú csomagok, amelyeket a postahivatalok az említett napokon is felvesznek. (MTI)

A nyugati fronton egyre szilárdabb a német ellenállás

A feltétlen megadásra vonatkozó ellenséges köveles csak fokozza a német ellenálló erőt, — írja a Ya című madridi lap és Göbbelsnek a „Das Reich” legutóbbi számában kiméletlen őszinteséggel feltárt beszámolója is arra enged következtetni, hogy a német nép a világtörténelemben szinte példátlan önfegyelmel tömöríti erőit a döntő összecsapásra.

Az angolok is feladták már minden reményt arra nézve, hogy Németországot a belső nehézségek a szövetségesek karjaiba kergethetti. A német nép teljesen tisztában van azzal, hogy élet-halál harcának sikertelensége esetén milyen sors vár rá. Így tehát semmi jele sem mutatkozik annak, hogy Németországban tömegforradalom törhetne ki.

Kühler a német távirati irodának a légierőknél a „döntő tudósítóját” megállapítja, hogy a bekövetkezett változások ellenére is megerősödött a német légharítás, mert az ediginél jobban összehasonlítható vadászerejét és légharítás tüzéségét. Az eddigi arcvonalal összehasonlítva sokkal szűkebb területre koncentrálta erejét. Az angol-amerikai légierő különösen az utóbbi napokban tapasztalhatta a német légvédelem átütő erejét a négy motoros bombázóiban zenvedett érzékeny veszteségei révén.

Ez indította az angol-amerikai hadvezetést arra, hogy ne csak szinte légmentesen vegye körül a bombázókat kísérő vadász kötelékekkel, hanem vadászfalkákat is indítsanak a német vadászpilóták elé.

Ezeknek az ellenséges vadászgépeknek az volna a feladatuk, hogy még a felszállás előtt, vagy gyülekezés közben semmisítsék meg a német vadászgépeket. Amde az amerikaiaknak ez a taktikájuk sem győztette meg döntő módon a német légvédelmet, mert a lefőtt bombázók száma lényegesen csökkent.

Az arcvonalak helyzete egyébként is megszilárdult. Az Interinf jelentése szerint tovább tombol a csata a bresti erődért.

Nyugat Alcazarja legendába illő hősiességgel állja a sokszoros túlerő heves ostromát. Aláíró gránát és bomba becsapódások között a beomló házak füstjéből kormos arccal, szürke hamuval fedetlen védelmeznek a német katonák minden utakérszerezést és ellenállási fészket.

A nyugati harcok súlypontja jelenleg az aachen-luxemburgi vonalon van, ahol a 3. amerikai hadsereg széles arcvonalon harcmezőre a német nyugati erődvonalat. A németek éppen a diadalmat francia hadjárat során szerzett tapasztalatuk révén tisztában vannak azzal, hogy a Westwall építéskor mértékben, veszített jelentőségéből, mint ahogyan annak idején a Maginot-vonal sem jelentett elháríthatatlan akadályt a német páncélos rohamokai szemében.

Habár az erődvezet magvát képező erődítmányhoz még nem jutott hozzá az ellenség, a németek mégsem bízzák a döntést a holt betonra hanem a német védelem megfelelő fegyverekkel felszerelt egységei forráját az ellenség rohamait feltartóztatni azon a helyen, és abban az időben, ahol és amikor a német hadvezetés a döntő alkalmasnak tartja.

Ebből a szempontból kell mérlegelnünk az Aachen előterében dúló elkecsereedett harc jelentőségét is. Azok a súlyos veszteségek, amelyeket az angol-amerikai páncélosok is elszenvednek súlyos

kiesést jelentenek majd a döntő ütközet megvívásánál, éppúgy, mint azok a hatalmas anyagvesztések és súlyos emberáldozatok, amelyeket az ellenségnek az eddigi hónapokig tartó előnyomulása közben kellett elszenvednie.

A keleti hadszíntéren a Varsó körüli harcok fellángoltak: Prága külvárosában sikerült ugyan a szovjetnek behatolnia, azonban a Visztula nyugati hídfői német kézben vannak. A német ütegek összpontosított tüze elhárított minden arra irányuló kísérletet, hogy az ellenség tutajokon és pontonokon átkeljen a folyón.

Miután a német csapatok Szanoktól délre megtisztították a magaslati terepet és Krosnótól délre egy erősebb szovjet csoportot elmentáadásal megsemmisítettek, a völgyben gyülekező szovjetcsapatok újabb támadást kezdtek. A németek ezeket a támadásokat is visszaverték. Így a Szlovákia felé való áttörés kísérlete ismét meg-hiusult.

A Keleti-Kárpátokban az eddigi harci színteret több szovjet részlettámadás váltotta fel a magyar-német határmenti állások ellen. Itt, valamint Székelyföld északi részében az új védelmi állások előtt valamenyi támadás összeomlott.

A Déli-Kárpátokban és az Erdélyi-medencében a kezdeményezés a németek kezében van.

Max Krall harctéri helyzetjelentése szerint az esztervázi és lettországi német kötelékek elhárító ereje a nagy csata más-lik napján is bebizonyosodott Riga előterében.

Az éjjel és nappal szakadatlanul folytatott légitámadások nem tudták felrögni a lettországi zárt védelmi rendszert. A támaszpontok továbbra is helytállanak, miközben az egyes harcscoportok a támadóknak emberben és páncélosokban egvárant súlyos veszteséget okoznak. Az ellenség azonban még nem használta el tartalékait, és így a csata teljes erővel folyik tovább.

Visszont egy angol lap nyilván a fenti példa hatása alatt arról ír, hogy megpecsételődött a balti államok sorsa. Mindenesetre jellemző, hogy az angoloknál milyen könnyen napirendre térnek az európai államok szabadságának elbukásán, holott annak idején éppen az európai szabadság védelmére hirdettek harcot a „német zsarnokság” ellen.

A „Nationen” című norvég lap annak az agódmának ad kifejezést, hogy most már Svédországnak és Norvégiának is éreznie kell a fenyegető bolszevista veszélyt, miután a finnek őrsége kiesett Norvégi lakossága már izelítőt kapott a szovjet terrorbombázók „felszabadító” tevékenységéből.

Az erdélyi medencében a bolszevisták erős nyomása általában északi irányban erősödött. Visszont a magyar és német kötelékek Tor-dától északra és nyugatra támadásba lendültek át és birtokukba vették a magaslati állásokat.

A Maros északi partján a szovjet támadásokat megállították. A magyarok minden eshetőségre elkészülten szilárdan állja önvédelmi harcait szemlélő létké-ért és évezredes szabadságunkért.

A Balkán legnagyobb problémája jelenleg a török-szovjet viszony. A szovjet csapatok megjelenése az Egei-tenger közelében a török szovjet viszony. A szovjet csapatok megjelenése az Egei-tenger közelében a török közvéleményben félreérthetetlen agódmalmakat váltott ki, — írja a Basler National Zeitung istanbuli tudósítója.

Török mértékadó körökben főleg az új bolgár vezetőemberek politikai irányát találgatják, akikről tudvalévő, hogy radikális pánszlávok és szoros együttműködésre törekednek a jugoszlávokkal és a szovjetunióval.

Agódmalmakat váltott ki az a körülmény, hogy a szovjethadereg elnyomulásával a kommunis-ta elemek egyre jobban magukhoz

ragadják a politikai vezetést. Fokozza a török bizonytalanságot, hogy teljes homály fedi a bolgár-szovjet tárgyalásokat.

Az új török külügyminiszter személyével kapcsolatban mindenestere érdekes megmlíteni, hogy Szaradzsoğlu miniszterelnököt 939 öszen tett moszkvai látogatása óta a szovjet saját szempontjából nem megbízható politikusként tekint, viszont Szaradzsoğlu sem titkolta a szovjettel szemben táplált személyes elszennvét — a Moszkvában átélt megalázó bánásmód miatt.

Haszan Izsakal külügyminiszteri kinevezése tehát Törökország részéről barátságos gesztusnak tekinthető, azonban nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy Haszsan Izsakalt eddig csak másodrangú politikusként tartották és eredetileg szintén szovjetellenes magatartású volt.

Az új külügyminiszteri kinevezéssel kapcsolatban meg kell említeni azt is még, hogy a külügyminiszter befolyása Törökországban csak korlátozott: égrészr a fontos döntések az államfő számára vannak fenntartva, másrészt a külügyminiszter főtitkára olyan befolyásos tényező, akivel minden külügyminiszternek számolnia kell.

A török viszonylatban tehát továbbra is számíthatunk bizonyos meglepetésekre, mint ahogy Törökország magatartása általában rejtélyes volt a mostani második világháború egész folyamán.

HITLER MONDOTTA:

„Aki nem hajlandó vagy nem képes a létért harcolni, annak végzete a földön egy igazságos elhatározás szerint beteljesül. Ez a világ nem a gyáva népek világa.

A jogért nem koldul az ember, hanem harcol!”

„A marxizmus, mint a zsidóság kitenyésztt üttörője az emberi élet minden vonalán a személyiség mindenekfelett álló jelentőségének kikapcsolására és a tömeggel való helyettesítésre törekszik”.

Részletek Hitleri Harcom című művéből.

Ismétellen visszaverték a Firenzétől északra betört szövetségeseket

Berlin, szept. 17.

Az Interinf jelenti az olasz hadszíntérről:

A pénteki harcokat jellemezte, hogy a német csapatoknak sikerült a szövetségesek valamennyi támadását fel-fogniuk és minden esatateren megtartani az összefüggő arcvonalat. Firenzétől északra a Glogo-hágón át vezető úttól kétoldalt ötszöri előretörés után betört szövetséges kötelékeket a késő esti órákban ismét visszavetették. Met zárlatot meg akartak kerülni, közleharab megsemmisítettek. Eredménytelen maradt az angolok rohama a Borgo San Lorenzótól északra felvezető úton is. Az ellenséges harcokosikat, lövegeket és páncélosokat itt mindentől tűz alá vették és nagy-részt megsemmisítették. Az adriai partmenti síkságtól nyugatra húzódó magaslatocon két falu többször cserélt

gazdát. San Lorenzoban késő éjszaka-ig tartottak az elkecsereedett harcok. Német ejtőernyősök, akik a partmenti úton több mint négy hé óa súlyos elhárító harcokba vlvnak, pénteken is egész napra át kivédtek a britek minden, nagy erőösszpontosítással végrehajtott támadását.

Az olasz lakosság élelmiszerének csak egyharmadát kapja

New-Yorkba érkezett római jelentések szerint, az olasz lakosság a létminimához szükséges élelmiszerének csak egyharmadát kapja meg. Ennek következtében az egy év alatt az egy-éves kornál fiatalabb gyermekek fele meghal, minden öt felnőt közül egy tuberkulózisban szenved és az általános halandóság megkétszereződött.

Churchill és Roosevelt közös nyilatkozatot adott ki a quebeci értekezletről

Amszterdam, szeptember 17.

Churchill és Roosevelt az angol hírszolgálat jelentése szerint közös nyilatkozatot tett a quebeci értekezletről:

A nyilatkozat úgy szól, hogy a sorozatosan megtartott tanácskozásokon a Németország és Japán elleni háború valamennyi oldalát megvitták. Valamennyi pont tekintetében elhatározásukra jutottak, mégpedig úgy az európai, háború befejezése tárgyában, amelyekről azt állítják, hogy most végső szakaszába lépett, mint „a Csendes-óceán barbárainak legyűrese” tárgyában. A quebeci értekezlet tárgyai között a legtöbb nehézséget az okozta, hogyan találjanak teret és alkalmat azoknak a küzdő erőknél a harcbevetésére, amelyeket az érdekelt nemzetek Japán ellen készek harbaállítani.

Az angol hírszolgálatnak egy másik jelentése szerint Roosevelt és Churchill kötelezte magát, hogy mihamar a háború végét Európában, „megsemmisítő támadást kezd Japán ellen”. Roosevelt kijelentette, hogy ebben a brit birodalom természetesen készségeel részt akar venni. Churchill azt válaszolta: „Rész veszünk a harcban olyan küzdő erővel, amelyek nemzeti erőnkkel megfelelő arányban állanak”. Roosevelt kiemelte, hogy ezek a műveletek, amelyeket a Csendes-óceánra végre akarnak hajtani, bonyolultak. Figyelembe kell venni kellőképpen a hadvezetés és hadászat kérdéseit. Jóllehet elegendő csapat és anyag áll rendelkezésre, még mindig megoldásra vár az a kérdés, hogyan tudják azokat egyidejűleg elszállítani a harcterekre.

beszélni Churchillt a Japán elleni hadjáratban való részvételről és belevonta a megbeszélésbe Morgenthaut is, hogy megértsék az angolok, hogy ilyen vállalkozást nem is tudnának pénzelni. Ward kifejté, hogy csak az amerikaiak vehetnek be Japán ellen hajóanyagot, az angolok pedig arra szorítkozhatnak, hogy a végén kisebb „takarítási” munkálatokat végezzenek a Csendes-óceán déli-keleti részében.

Ausztráliai megbízott Quebecben

London, szept. 17. (NST)

Mint a félhivatalos angol hírküldés közli, Sir John Lavarak tábornok Ausztrália megbízottjaként Quebecbe érkezett, ahol a csendes-óceáni kérdéseket illető megbeszéléseken vesz részt.

Az amerikai orkán elérte Kanadát

Montreal, szept. 17. (NST)

A trópusi orkán, csütörtökön és pénteken az Egyesült Államok keleti partvidékén pusztított, most elérte Kanada partvidékét és ott is súlyos károka okozott, noha hevessége és ereje már csökkent.

Enckell finn külügyminiszter Moszkvában

Stockholm, szept. 17. (NT)

Mint a Moszkvai rádió jelenti, Enckell finn külügyminiszter, akit a megbetegedett Hackzell miniszterelnök helyére a finn fegyverszüneti küldöttség vezetőjévé neveztek ki, Moszkvába érkezett. (MT)

Japán tudósítások szerint Kveilin eleste várható a közeli jövőben

Tokió, szept. 17. (NT)

Japán harctéri tudósítások szerint Fveilin, Fvangsz tartomány fővárosa eleste már csak napok kérdése. A japán csapatok feltartóztatásánál előrevonulnak a Hunan-Kvengszai vasút menté, és már csak száz kilométerre vannak Kveilintől. Csungkingban péteke elismerték, hogy Kveilin helyzete válságos. (MT)

Schmör Hugó

a Zboray-örökösök gyógyszer-tárának vezetője szeptember 14-én ötvennyolc éves korában rövid szenvedés után elhunyt. Temetése szeptember 17-én, vasárnap délután lesz a Bécsi-úti köztemető halottsházából

Társuljon INGATLANÁVAL nagy hasznot kap
Eltől 63 n nos
Fergo mi ir. Vt 324-728
Rakóczi-út III. 6.

A totális háborús intézkedések nyomában Berlinben

A német főváros művészeti, szellemi élete a nagy mozgósítások után

Berlin, szeptember 10.
Mint a német élet minden zugába, a berlini operaházban is komoly vendég kopogtatott be néhány hete: a totális háború...

Becsújták a film számára utánpótlást nevelő intézetet és annak fiatal növendékeit egy közeli hadiüzembe utalták munkásnak, a háború tartamára. Mert a tankgyártás most sokkal fontosabb, mint a messzi jövő számára való új szírnevelés!

Persze, ez nem azt jelenti, hogyha friss erőkre lesz szükség, a babiloni műtermekben, akkor megáll a tudomány, hanem csupán annyit, hogy vissza kell térni a régi „felfedezési” módszerhez. Mert ilyen filmszeminárium sehol máshol, mint Berlinben nincsen és mindenütt másutt nevelés helyett felfedezik az új erőket. Ehhez a módszerhez tér vissza a háború tartamára a német film is és az ezzel kapcsolatban felmerülő problémákról beszélgettem ma Arthur Maria Rabenalt ismert német filmrendezővel.

„Igen nagy felelősséget vállal magára az — mondja Rabenalt —, aki fiatal emberek fedez fel és uoz a filmhez. Mert háromszoros felelősséget vállal ezzel: művészi felelősséget a közönséggel szemben, anyagi felelősséget a vállallattal szemben és végül emberi felelősséget magával a felfedezettel szemben. És azt hiszem, ez utóbbi a legsúlyosabb természetű...”

Mi a siker titka?

Elgondolkozva folytatja:
„Mert ugyan melyik fiatal emberben vagy lányban van a feltűnés és siker után annyi jellemző, hogy hű maradjon önmagához? Melyikük elég erős ahhoz, hogy a sikert ne értékelje és annak kihatásait józanul élvezze? Kevesen akadnak ilyenek. Ha pedig esetleg rövidlézetűnek bizonyul a siker, úgy ez az élmény megérthető a fiatal életet...”

Megkérem a rendezőt, beszéljen valamit a filmteljesítményekről. Mi kell ahhoz hogy valaki a filmhez kerüljön? Elég a szép arc, vagy hang, avagy átlagon felüli színjátszási képességekre is szükségük van a jelölteknek?

Rabenalt elmosolyodik a sok kérdésre:
„Csak lassan, lassan! Hisz a szakemberek erről írt vaskos munkák ellenére tulajdonképpen még ma sincsenek egy véleményen a film esztétikai és dramaturgiai törvényeivel. Mennyivel kevésbé beszélhetünk hát a filmszínészet törvényszerűen szükséges adottságairól! Hányszor láthattuk, hogy egy mindenki által szemek tartott lány a filmvászonra lép, semmi mondó jelensége lett csupán. Visszont egy csunyább arcából a felhevődött gyönyörű emberi érzelmek rajait varázsolta elénk. Ez a különbség a színpad és a film között: a film nemcsak a felületet mutatja, hanem az epidermisz alatt liktető életet is, amely a színházban még az első sorokban ülők számára is elvész... Meg

azután: bármennyire is beleéli magát a színpadon a színész a szerepébe, az végeredményben csak a való élet hasonmása marad. A filmszínészkedés viszont százszázalékban az átélésen alapszik. És itt van a titka a filmszínészi sikernek!”

A szaktekintély véleménye

Temperamentósan vág kezével a levegőbe:
„Érték meg: nem a színjátszási tehetség minden esetben döntő a filmnél, hanem a szerep átélése. Még helyesebben: olyan szerepet és szerepkört kap a filmszínész,

melyben tulajdonképpen önmagát játssza. Így válik aztán egy-egy színész széles rétegek ideáljává és bámulatának tárgyává. A filmszínészek iránti tömegrajongás ilyen módon semmiképpen sem lehet és szabad aa valóban nagy színészek iránti rajongással összetéveszteni! Az persze megint csak más lapra tartozik, hogy sok jó színpadi színész jó filmszínész is egyben...”

„Az új nagy filmfelfedezési sikerek másik titka abban rejlik, hogy nemcsak minden kornak, de majdnem minden évtizednek megvan a maga kedvenc emberi ideáltípusa. Nos, ezt a típust előre látni, mintegy megérezni és annak egy képviselőjét példaképp a nagytömeg elé állítani a jókezü filmrendező feladata...”

Megszivlelésre méltó szavak ezek Ilse Werner és Johannes Heesters felfedezőjének szájából. Akit így nyugodtan elfogadhatunk e téren szaktekintélynek!

Nyáry József

Csütörtökre összehívták az országgyűlést

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Csütörtökön délután 5 órakor ülés tart.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A felsőház szeptember 21-én, csütörtökön délután 6 órakor ülés tart.

Igaz történet

Bombakárosult kanáriról

A szeptemberi napfény ragyogva ömlött szét a ház romjain, amit az éjszaka sötétjéből sivitő bombák szétvetettek.
— Szerencsére az óvóhelyen lévőnek nem történt semmi bajuk — mondák az arra járók tudálékosan és tovább mentek. A kötőmelékek és fagerendák között itt-ott megcsillant egy töredéke az elpusztított lakásnak. Talán egy életet át gyűjtötte tulajdonosa, kuporgatta össze fillérekből, minden darabjához emlék fűzi s most nincs többé.

— Elveszett, elpusztult a romok alatt — zokogja mellettem egy hang. Egy asszony áll a ház előtt, aki itt lakott.
— Semmit se sajnállok, bűntört, ruhát, csak a fennmaradt kanárimat — folytatta a sírást. Sajnálkozva nézünk feléje, szeretném megismítani csapzott haját és vigasztalni, hogy vesz egy másik madarat. A gondolatot tett követi és hozzáfordulok.
— Ne sirjon tudok emu címet, ahol gyönyörű kanárikát kapni.

— Nekem nem kell, ez nekem a legkedvesebb. Férjem régen meghalt, egyedül, társ nélkül éltem csak, az a kis élet volt minden vigasztalásom. Arra hozzáadt a szívemhez, minden szavam megértette, soha nem talállok olyan okos kis madarat. És hogy érekeltem minden reggel gyönyörködötök trillálásában közbönte meg a kávéskanári magot, zöld salátalevelet és a tiszta vizet. Igaz, hogy nagyon vigasztaltam rá, gondoztam, ápoltam és nagyon szerettem, úgy éreztem, hogy mégis valaki, aki hozzám tartozik — sír tovább az asszony vigasztalatul.

— Hát ha még él — mondin egy járókelő. A körülállók nevetnek. — Az képtelenség, az lehetetlen, De az asszony sze-

mében felcsillan a remény, megindul a dülledező ház felé — Ne menjen, nem lehet — próbálják visszatartani. Hasztalan, már ott áll a romok között és tíz körömmel kezdi kaparni a törmelékot, hátha sikerül megtalálni.
A kíváncsiságodok is odamennek, de nem segítenek keresni — ügyis reménytelen, nem édemes — legyintenek, de azért várnak.

Astán a várást megújuló é tovább mennek. Az újabb sétálók már nem is tudják mir van szó, meg sem állnak.

Csak az asszony nem tágit kereséstől.

— Itt hagytam, mikor mentünk az óvóhelyre, ezen tájon kell lenni a kalitkának. — mormogja magában. Tovább turja sírva a földet, ivergeserpet, bűrtöröredéket. — Egyetlen kis madaram, — hullanak könnyei. Anyjára sajnálom nem tudok továbbmenni, bár hinni nem tudok, hogy megtalálja.

Mégis most a sírás abbamarad. Egy hosszú deszkalaparcáncigál elő.

— Megvan — sikoltja boldogan — édes kis madaram. — Legnagyobb ámulatomra kihúzza az alig sérült kalitkát. Pr csodák-csodája, benne az alélt madár. A közeli üzletből előkerül egy kis hideg víz és a szerető meleg tenyéren valólemagához tér az elveszettnek hitt kanári.

Ez a hirtelen lendüléssel felrevül asszonya vállára és érekelni kezd. Csoda, csoda ismétlem magamba és nézem könnyes szemmel a boldog asszonyt egyetlen kismadarával. A madár ujjongó trillál, az újraledő élet himnuszát, szálltak fölfele túl a romokon, a bánaton, a reménytelenségen föl az Isten számolyáig.

K. M.

Gond a reggeli? Igyunk Családi KÁVÉPÖTLÖT!

GYÁRTJA: KÖBÁNYAI POLGÁRI SERFŐZŐ ÉS SZENT ISTVÁN TÁPSZERMŰVEK R.T.

KÉPESLAP

a százéves Csongrádról

Az 1944. év nevezetes évforduló Csongrád város történetében. A város ugyanis száz évvel ezelőtt kezdte meg önálló életét, mint nagyközség. Azelőtt a Károlyi grófok birtoka volt és lakossága is jobbágyokból állott. A szabadságszerető csongrádi nép egymillió pengő forinttal megváltotta magát és a város területét a Károlyi gróftól és megkezdte önálló életét. Az egymillió pengőforintot a lakosság Kossuth Lajos segítségével hozta össze kölcsön formájában. A lakosság ugyanis nem volt pénze és kölcsön után kellett néznie. A kölcsönszerzést felkérésre Kossuth Lajos ügyvéd vállalta és rengeteg utánjárással sikerült is az egyik nagy külföldi tőkecsoporttól a pénzt megszereznie.

Csongrád csak 1923-ban alakult városná, de azóta külső és belső arculatában valóban városi rangra emelkedett. A nagykiterjedésű tanyavilággal rendelkező város iskolapédája az egészséges birtokmegozásnak. Irmajdnem minden kémberek van valamilyeni, ha csak talatnyi kis földje is. A Békényben többszáz olyan 2-300 négyszögöles parcella van, ahol leleményes ügyességgel minden szükséges veteményt megtermesztenek a szorgalmas csongrádi kisemberek. Igaz, hogy a föld is páratlanul jó, a Tisza közelsége termékenyíti meg.

A határ nagyrésze szőlőtelepítés, ahol a józannati homoki birtokot termelik a környező vidék számára. A kisemberek nagyrészt tavasztól őszig a szőlőben talál munkát, nváron pedig a szomszédos megyébe megy el aratórészesnek. A város kereskedelmének zömét a szőlő- és gyümölcs-export teszi. A csongrádi homoki gyümölcsöt minden térszéli vásárló fel Kecskemét és mint márkázott árut adja tovább. A közönséges gyümölcsvermelés mellett nárcis, szőlő, erdőtermék értéket elnyel: 30 ezer hektár hort tanostak a csongrádi kájakban.

Zsidó földön családiházak épülnek

Herke László polgármester, aki negyedik esztendeje vezeti odaadó szeretettel városának ügyeit, elmondotta, hogy az eddig rendszerezett családvédelmi intézkedések mind jól beváltak, de a fiatalok a házassági kölcson iránt nem érdeklődik. Pedig a házasságok száma emelkedőben van.

A csongrádi legények régen híresek voltak kötekedő természetükről. Ma azonban már alig fordul elő évenre egy-egy bicskázás, verekedés, mint azt vitéz Gulyás Lajos, tisztifőorvos közölte velünk. A kubikus fiatalok vidéken dolgozik, és csak éhesevente jár haza.

A lakásínség Csongrádon is, mint másutt, felütötte a fejét. Nagymértékben oka ennek a három árvíz esztendő, amikor sok ház összedőlt és még több megromsálódott. Segített ebben a Tisza közelsége is, amely közvetlenül a város alatt húzódik el.

Csongrád az utolsó tíz esztendő alatt óriási mértékben fejlődött

Felépítették a modern, új városházat, a járásbírószágot, az Ferencs templomot, kolostort és zárdát, majd az emeletes elemi iskolát.

Mint a polgármester mondja, úgyszólván életszükséglet volna, hogy a rendőrség és a csendőrség külön székházat kapjon, mert a mai helyzet csak kényesermegoldás és csak ideig-óráig tűrhető. A város terket ajánl fel erre a célra, de súlyos adósságai miatt, amelyeket más közmunkákra költött, arra van utalva, hogy ezekre a haszonszathatlan építkezésekre állami segélyt kénjen. Ugyancsak szívügye a városnak a leventeszékház felépítése is.

A közegészségügyet vitéz dr. Gulyás Lajossal az élen a város vezetője és az orvosi kar nagy odaadással szolgálja. A közelmúltban felépült az egészségház, melynek emeletes épületében a fűdő-gondozás is székel, valamint a trachomarendelő. A vándortüdő-gondozásra beállított négyesoros hetente kétszer tart rendelés ombitor az iskolakezvermeket és a felkötöket vizsgálja, gondozza, tanácsot és gyógygyzrel látja el a fűdőszakorvos.

Gyermekgondozás, fűdők, utak

A város nagy gondot fordít a gyermekekre. Nemrégiben került tető alá az emeletes nappali otthon, ahol az otthonoktól távollevő kisemberek gyermekei kapnak szerető elbánást. Kórház nincsen a városban. A szentesi kórház mindössze 12 kilométerre van, a megvel mentők így percek alatt Csongrádon lehetnek szükség esetén.

Fűdők kellene építeni és nagy szükség volna egészségügyi szempontból a temető melletti sírhelytelepítésére. Ez az „Arany sziget” szervenfol a város arca, itt érdemes fel kell építeni. A nagy Csókási Ferenc főmárnok a mondja a városban sok a nádter és élelet és a múlt emlékei is maradt, egyik levetőtelen szabó, mely az új építkezések során a fűdőterületre, mert a fűdők építésére többé nem adnak engedélyt. Az élelettel és a fűdőterületen 35 éves anyokait van a város területén.

A várost a Tisza menti fűdőterület útát, amelyet már fűdőterületig megépítettek, mielőbb be kellene fejezni. Péremben területek evv vashid építését is a Tisza felé, mert a mostani nappali hid és ennek híján a komoly nem tudja a Tiszaudat. Békény felől ideig nagy gazdasági forgalmat elbonvolítani.

Előrendű érdeke volna a városnak — szleletéről okelő indult meg annak érdekében és már több törvényhatóság is csatlakozott hozzá. — hová a Duna-Tisza csatorna betorkolása Csongrád felé. Igy ugyanis a Körösök csatorna, mivel a Körösök csatorna Csongrádnál van, minden bizonnyal állhat helyesreható a forralomha. A kiválasztott Csongrád területén élelet is áriási lendületet vesz, szén a városnak főformán egyenlő lehetősége a Tisza felé.

KITARTUNK!
SIMON
LUXUSTEXTIL
Teréz-körút 18.
A legnagyobb kezdett nehézségeket leküzdve savartalanul tovább árusítunk!

PESTI SZÍNHÁZ Pánszék, szeptember 2-én fél 6 órakor elsősző
G.B. SHAW: CANDIDA
BULLA ELMA, LEHOTAY ÁRPÁD, v. BENKÓ GYULA, SIVÓ MARIA, PÁLÓCZY LÁSZLÓ, SÁRMÁSI MIKLÓS
G.B. SHAW: AZ IMADÓ ÉS A FÉRJ
BULLA ELMA, LEHOTAY ÁRPÁD, v. BENKÓ GYULA

A bolsevisták nem tudták áttörni a balti frontot

Berlin, szeptember 16. Az nterinf jeleni a keleti arcvonal északi szárnyáról:

A német keleti arcvonal északi szárnya ellen intézett új bolsevista nagytámadás súlypontjaként világosan kibonakozik Bauske és Modohn térsége, valamint a Walk és Wirz közötti terület. A Bauske térségéből kiinduló lökés egyenesen Riga ellen irányul, hogy így elvágja az ettől északabbra álló német hadoszályokat. Erre a célra a bolsevisták itt tíz lövészhadosztályt és mintegy két páncélos hadosztályt vetettek harcba. Igen súlyos légitámadások után az ellenség Bausketől keletre betört a német főharctérületre. A bolsevisták támadó élei elérték a Mitau-Jakobstadi vasútvonalat. Itt kétoldalról rájukrontottak és elvagták öket. Nehéz ködvető lötegek a tehermentesítőkre odavont szovjet csapokat széles arcvonalon megsemmisítő sorzatvetőtüzzel árasztották el.

A Modohn-tól északnyugatra levő csataterén ahol a bolsevisták 8-9 lövészhadosztályt és több páncélos dandárt vontak össze, egy erős német páncélos-kötélék betört a szovjet készenléti állásokba és szétszórta az ottlévő erőket. Minthogy a bolsevisták is sok páncélosot vetettek be, heves páncélos csata fejlődött ki, melynek során eskély saját veszéseket mellett 19 páncélosot és 11 rohamló eget találtak el.

Különösen súlyos harcokra került sor Walk és a Wirz között. Nem kevesebb, mint 14 lövészhadosztály és négy páncélos hadosztály egész napon át megkísérelte felszakítani a német állásokat. A szovjet csatarendőzők száraz támogatást az áttörési kísérleteket.

A bolsevistáknak sikerült ugyan a Wirz-tól délre az Embach folyó át előretörniök, ellentámadásokkal azonban szilárdan elreteszelték a betörési helyeket. Ezekben a harcokban különösen kitűntek a „páncélos-erőszakosok”. Miután a páncélosok előrevitt szovjet gyalogokat heves génpuskatűzzel arra kényszerítették, hogy leugorjan a harcokokról és fedőhelyet keressen, a páncélosrámmal felszerelt német katonák keresztűz alá vették az áttört T-34-eket és a legtöbbet közülük kilőtték.

Német vadászok és légvédelmi gépek löttek le. Más arcvonalaszakaszon a bolsevisták még 21 gépszakaszán 62 szovjet csaprepülőpet veszítettek. (MTI)

Német csapatok ellentámadásokkal visszaverték a lettországi szovjet támadásokat

A lettországi nagy szovjettámadás első napján kivított német elhárító sikert a német csapatok a következő napon tovább építették ki. A szovjethadvezetőség súlyosan tévedett: ha azt hitte, hogy 40 hadosztály és több páncélos hadosztály harcbevetésével Rigánál megsemmisítheti az északi német hadsereget. A csata egész jellege mutatja, hogy az ellenségnek ez volt a szándéka. A szovjetcsapatok U-alakban támadtak. Két szárnyuk jobbról Walk irányában a Wirz-tól keleti partján, balról pedig Bauske városán át Rigától nyugatra erős páncélos kötelékekkel támadott és el kellett volna érnie a Riga-öbölt. Kiseb később kellett volna a középső szakaszon a még egy 18 hadosztályból álló főerőnek Modohn irányában előretörnie. Így remélték, hogy a német hadsereget visszavethetik Rigáig és megsemmisíthetik. A szovjethadvezetőségnek azonban egyetlen helyen sem sikerült ter-

veik végrehajtása. Sem a támadó hadsereg szárnyai nem érték el a tengert, sem pedig középen nem sikerült a német csapatokat visszavetniök. Mély beörést sem tudtak elérni sehoh és az első napon elért kezdeti sikereiket már a csata második napján néhány óra alatt elvesztették a német ellentámadások következtében. A német hadvezetőség ellentámadások következében. A német hadvezetőség erős tartalékokat helyezett készenlétebe. A csata második napján a szovjet ömegek itt-ott bizonyos tényerést értek ugyan el, de ez a nap is csak német elhárító sikert hozott. Ahol még ellenséges kötelékek állnak a német vonalakban, ott a német ellentámadások folynak. Bár a szovjethadvezetőség ennél a támadásnál minden rendelkezésére álló erővel azonnal harcbevetett, még számolni kell azzal, hogy a harc napokig eltart.

70 új labdarugó mestert avattak a szentendrei tanfolyamon

A m. kir. Sportmestervizsgáztató bizottság labdarugó szakosztálya háromhetes mesterlépő tanfolyamot rendezett a szentendrei KISOK sporttelepen. A tanfolyamon 80 résztvevő vett részt, akik közül hetvenen nyerték el a mesteri vagy segédmesteri oklevelet.

A tanfolyam megrendezésének főérdeme Arató Géza testnevelési tanácsos, az OSK h. vezetője nevéhez fűződik, aki tengernyi akadályt leküzdve biztosította a mai nehéz időkben a tábort létrejöttét.

A vizsgáztató bizott ár Pluhár István elnök, Müller Ferenc dr., Reinhardt József, Fábán József és Pálfi János tanár odaadó munkát végzett.

A tanfolyamot sikerrel elvégzettek, azaz az új mesterek illetve segédmesterek névsora a következő:

Ahái István, Pánhídi József, Bárdos Sándor, Balók Ferenc, Pétercsé András, Barta József, Bereánvi Ferenc, Csorési József, Csizmadia Pál,

Csizmadik Imre, Csordás Sándor, Csukás Andor, Dóczé István, Domoszló, Farkas József, Fazekas László, Fehérvári János, Fritz Mihály, vitéz Gaál Lajos, Gucsi István, Gyuris János, Hazlach Lajos, Holló Elemér, Horváth Lajos, Hrabovszky János, Istváni János, Jankovich Sándor, Kádár Lajos, Képesy József, Király Tivadar, Knopp Árpád, Kormány József, Korányi Károly, Kerpunovits István, Kormán Pál, Kristóf Sándor, Kuppis Géza, Kunik Sándor, Marócs János, Marosvölgy György, Marti Zoltán, Mayor János, Mező János, Mihók Pál, Mizsei Sándor, Mollár József, Nagy Lajos, Nádai Géza, Néder József, Odry Lajos, Ondruss Antal, Pazdrovics Aladar, Práner Gyula, Radics Gyula, Róth István, Sárosi János, Schuster Péla, Szabó Géza, Székely István, Székely István, Takács Ferenc, Tolaj László, Ványa László, Varga György, Vihár Ferenc, Wittmann János, Zeleznýszky György, Zselán Lajos.

10.9-es átlaggal győzött a TFSK a 4x100-es bajnokságban

A margitszigeti MAC pályán rendezte meg a MASZ az idei staféta-bajnoki küzdelmeket.

Lapzártáig a szerzők három számban mérköztek meg. A három bajnokságot a TFSK, a MAC és a MAC együttse testvériesen osztotta el maga között.

Eredmények: 4x100 m bajnok: a TFSK csapata (Cziráki, Puskás, Kőszegi, Deme-

ter) 43.7 mp. 2. BBTE — 4x200 m bajnok: a MAC csapata (Soltész, Hrabóczy, Kiss, Balogh), 2. BBTE — 4x1500 m bajnok: a MAC csapata (Iglói, Szabó, Gyergyói, Galra), 2. BBTE.

Ifjúsági bajnokságok: 4x100 m bajnok: a MAC csapata (Sarái, Miskei, Koltor, Karády). — 4x100 m bajnok: a Testvérség csapata.

A káröröm

Szárga rózsák gyújtak ki egyesek arcán az újabb egyetemi választásoknak ama döntése után, amely a DIMAVAG-NAC és az Újvidék-Dezrecen mérkőzés két pontját a NAC, illetve a Dececon megnevezése miatt a DIMAVAG-nak és az Újvidéknek ítélte oda. Nem bíráljuk az egyesbíró döntését, sőt dicsérjük az MLSz vezetőségének álláspontját, amely szerint a nemzeti bajnokságok a legnehezebb körülmények között is, egyenlő az utat és mindent megtesz, hogy az rendben és zökkenőmentesen perogjen le. Azonban a magyar sport életétől el kell tennie annak, hogy egy magasabb sportfórum döntése fellett egyesek kárörvendjenek a nagy nyilvánosság előtt is, mindössze azért, mert az a vidéken székelő magyar bajnokot, a Szent László kupa győztesét és a sportszerűség első helyezettjét sújta. Nem érdemi az a magyar bajnokgyűlölet, ami a kárörvendést, mert az elmúlt években számtalanszor bebizonyította, hogy kötelezettségének mindenkor eleget tett. Akkor is, amikor bajnokot megválasztott volt szó vagy meghívást kellett teljesítenie, vagy pedig a különböző válogatott csapatok részére kellett játékos ad-

nia. Az okok megállapítása nem ránk tartozik, ezt a NAC vezetősége bizonyára tisztázni fogja. Bannünker mindössze csak az érdekel, hogy a magyar bajnokságot megkapja a magyar tisztviselési csorbát szenved és ismét felhangzik egyes kárakról a letűnt sportéletben sokszor hangzott mondat: „Ez az ítélet jól jött nekünk...”

Nem valószínű, hogy ennek a két pontnak elvesztése csökkenti fogja a NAC erejét és átlékességét, tehát nem lehet és nem is szabad a bajnokság letelelése azzal a gondolattal foglalkozni, hogy a Nagyváradnak most má vége. A magyar ember mindent úgy a sportban is levetárasan gondolkodik és meradja mindenkinek a kelts fiztetést, tehát elvárható, hogy a bajnokságot is megkapja azt és baján kárörvendés nem szabad.

Kárörömmel helve nincsen a sportban, különösen most, ebben az időben, amikor a nemzeti bajnokságban átvette minden egyes csapat, minden egyes vezető és játékos olyan kötelességet teljesít, amelynek honvédelmi szempontból is jelentős értéke van. (cses)

Károly román exkirály visszatér Európába?

Lodon, szept. 17. (NST) A Mexikóban élő Károly volt román király engedélyt kért a francia ideiglenes kormánytól, hogy visszatérjen Párisba, mint a Daily Sketch jelentí. Károly megígérte, hogy semmiféle politikai tevékenységet nem

folytat. Az ideiglenes francia kormány a kérését Moszkva és az új román kormány elé terjeszti állásfoglalás végett. Nem tartják valószínűnek azonban hogy Moszkva beleegyezik abba, hogy Károly volt országa közelében tartózkodjon.

Athidalhatatlan ellentét a lengyelek táborában

London, szept. 17. (NST) A Lublinban székelő szovjetbarát lengyel bizottság, súlyos vádakkal illeti a londoni emigránskormányt és az ellenőrzése alatt álló úgynevezett lengyel honi hadsereget. A Mikolaj-

czyk-kormányt azzal vádolják, hogy ellensége a lengyel népek, szabotálja a nemzeti háborút. A szovjetbarát lengyel bizottság azt is állítja, hogy az úgynevezett hazai hadsereg több parasztszerezt legyilkolt.

A Szovjetunióban bezárták a tanintézeteket

A maszkkal rádió közölte, hogy a szovjetkormány a munkaerőhiányra való tekintettel azonnali hatállyal bezárta az összes egyetemeket, főiskolákat és egyéb tanintézeteket és a szabaddá vált munkaerőket hadifüggőségű munkára rendelték. Ezenkívül elrendelte, hogy a jövőben az ipar egyévi munkaprogramját tíz hónap alatt kell végrehajtani. A gyáraknak tizenöt százalékkal emelniük kell teljesítményüket.

szatéri Szófiába. A bolgár fegyverzetet küldöttség visszatért Szófiába. A bolgár békéküldöttséget hét szovjet szakértő kísérte. (MTI)

A szovjetcsapatok bevonultak Szófiába

Stockholm, szept. 17. (NTI) Mint a moszkvai rádió jelenti, szombaton, szeptember 16-án a szovjetcsapatok bevonultak Szófiába. (MTI)

Rómában az olaszok még nem kapták újkormányzatot

Genf, szept. 17. (NTI) Londonból jelentik: Mint a News Week folyóirat közli, Róma és más területek igazgatásának átadása még nem jelenti azt, hogy az olaszok újkormányzatot kaptak. A valóságban Olaszországot a szövetségesek kormányozzák, de „a kulisszák mögött tapasztalt olasz bürokratákat” használnak fel. (MTI)

A bolgár fegyverszüneti bizottság visszaérkezett Szófiába

Amsterdam, szept. 17. (NTI) Mint a brit hírszolgálat jelenti, a bolgár fegyverszüneti küldöttség vissz-

A finn miniszterelnök felesége Moszkvába utazik

Stockholm szept. 17. (NTI) A Moszkvában szállásolt következtében súlyosan megbetegedett Hackzell finn miniszterelnök felesége — mint a Dagens Nyheter Helsingből jelenti — szombaton elindul Moszkvába. (MTI)

A Z E L S Ő

Végre egy magyar film, ahol nem nagyvilági emberek játszanak csodála os meséket. Egy film, ahol nincs bárjelenet és cigány. Lükkelő valóság íze van az egész történetnek, nincs benne semmi túlzás és semmi olyan dolog, ami meg nem történhetne mindennapi életünkben. Az első szerelem, a fellékeltség, a hivseli hűség, a gyermekszeretet mind hálás alkalom arra, hogy Kerécsendi Kiss Márton lélektani alapon oldja meg a kérdést. A szereplők ragyogó játéka emeli a filmnek az értékét. Nem találunk eltulzott szerepeket, felesleges gesztusokat, marunk előtt látnuk azokat az embereket, akikkel a mindennapi életben találkozunk. Mindenkinek vannak problémái, az élet nem si-

mán gördül, az emberi sorsoakat fenyegető vihart mindenki érzi, s mindenkinek az életében vannak napsugaras órák. Szelezky Zita egyetlen filmjében sem volt még ilyen sokoldalú, mint ebben. A tisz a asszonyiség küzdő és hódító ereje átad szávaiból, küzd a boldogságért és tudja azt, hogy végül mégis csak övé lesz a győzelem. Rajczky Lajos asztalosmester ere olyan színe alakítás, amit csak a legnagyobbak tudnak adni. Páger Antalról mot is csak jót mondhatunk. Az egész film rendezésében, kiállításában, szereplőivel bebizonyította azt, hogy a filmnek igen is jövője van. Nem tudunk mást mondani, csak azt: mindenki nézze meg!

Hilde Krahl új filmje: A szerelem törvénye

Münchenben forgatják most Hilde Krahlnek, a nagy sikereket aratott német filmszínésznőnek legújabb filmjét, amelynek címe: „A szerelem törvénye”. A történet hőse egy fiatal, vidéki lány, aki énekesnő akar lenni. Berlin-

be utazik, hogy szerencsét próbáljon. Berlini életét és viszontagságos karrierjét mondja el a film, amelynek férfifőszereplője Ferdinand Marian, a Jud Süss felejthetetlen címszereplője.

Willi Fritsch - repülőoktató

A német filmek egyik legnépszerűbb amorozója, Willy Fritsch, aki még a legutóbbi időkben is hőszerelemes alakításokban lépett a közönség elé, most mint jellemző mutatókhoz be a magyar közönségnek. Az „Ifjú sasok” című UFA filmen repülőoktatót játszik. Az időszerű német film színesen és érdekesen mutatja be a német repülés utánpótlásának, a repülésért rajongó ifjúságnak kiképzését és nevelését, akik már az elkövetkezendő évek repülői lesznek. A filmkülönlegesség bemutatja a német hadiiparba, a repülőgépgyárakba besorozott német ifjúság életét és munkáját. Ezek az ifjak betekintést nyernek a mindennapi termelő munka mellett a repülés tudományába is. Szigorú, de egész-

férfi repülő-oktatójuk, Willy Fritsch kitűnő karakteralakítása külön értéke a különben is érdekes és értékes filmnek, amelyet rövidesen bemutatnak Budapesten.

Magyar Lovaregylet versenytart

— A Budapest Székesfővárosi Községi Takarékpénztár Részvénytársaság értesíti t. Ugyfeleit, hogy légitámadás okozta kár következtében Belvárosi fiókosztálya (Budapest, IV., Apponyi-tér 33.) működését ideiglenesen a helyiség helyreállításáig Budapest Székesfővárosi Elektromos Művelkezési társaságánál külön helyiségben (Budapest, IV., Esku-út 9. Telefon: 18-310) folytatja.

Irodabútor
Kocsis Jánostól vegyen
Dílet: Vízpart 14 Tel: 112-921
Zsem: Gr. Teleki Pál u. 22 Tel: 310-624

RÁDIÓK HAN LEMPEK GRAMAFONOK
szesegőpek — lemezváltó — a hátré sok
LÉNY — LÁMPÁK
100. illetve 250 óráig az or. szobákban
3 óra a 100 órásnál, 1 óra a 250 órásnál
Akusztika TELEFON: 141-090

DOMONKOS-tól
cipő
Ad. V. Török-ut. 27. AD ÁRRA SZERELT

ING mérték után is
BAZIO III. Baross-utca 69

Textilárak behozatali kft.
Múzeum-út 11 Telefon: 18-400
ELADÁS NAGYBAN

SZÓ YEG magyar nyelvű
orvosi
Péteri Ádor-utca 3 (udvarban)
TELEFON: 362-935.

VIRRADAT
Megjelenik minden hétfőn Felelős: Szekeres György és kiadó: Boross György
Gábor Kiadóvállalat: VIRRADAT KIADÓVÁLLALAT Kft. Budapest VIII., Gyulai Pál-utca 14. sz. n. Telefon: Szerkesztőség: 148-240. Kiadóhivatal: 148-243